

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015
Кафедра менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою
(пост. п. 6 від «17» 02 2020 р.)
Ректор А. А. Мазаракі

РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ /

RISK-MANAGEMENT

**РОБОЧА ПРОГРАМА
COURSE OUTLINE**

освітній ступінь	доктор філософії	/	PhD
галузь знань	28 «Публічне управління та адміністрування»	/	Public management and administration
спеціальність	281 «Публічне управління та адміністрування»	/	Public administration

Київ 2020

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автор: І.В. Федулова, доктор економічних наук, професор

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри менеджменту
3 лютого 2020 року, протокол № 11.

Рецензенти: С.І. Бай, доктор економічних наук, професор
Г.І. Зинов'єва, директор «СК ГРУПП 1»

РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ / RISK-MANAGEMENT

РОБОЧА ПРОГРАМА COURSE OUTLINE

освітній ступінь	доктор філософії	/	PhD
галузь знань	28 «Публічне управління та адміністрування»	/	Public management and administration
спеціальність	281 «Публічне управління та адміністрування»	/	Public administration

Київ 2020

1. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ТЕМАМИ (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН)

Назва теми	Кількість годин					Форми контролю
	Усього годин / кредитів	з них				
		лекції	практичні (семінарські) заняття / МК	лабораторні заняття	самостійна робота	
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Поняття ризику і невизначеності.	6	2	-	-	2	Т, ДГ,
Тема 2. Сутність ризик-менеджменту в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.	7	2	-	-	2	Т, ДГ, ІТЗ
Тема 3. Організація ризик-менеджменту в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.	7	2	2	-	8	Т, ДГ, ІТЗ
Тема 4. Психологічні аспекти ризик-менеджменту в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.	7	2	2	-	8	Т, ВСЗ, ІТЗ
Тема 5. Ідентифікація ризиків органів державної влади та місцевого самоврядування.	7	2	2	-	8	Т, РЗ, ВСЗ, ІТЗ
Тема 6. Методи аналізу ризиків органів державної влади та місцевого самоврядування.	7	2	2	-	8	Т, ВСЗ, ІТЗ
Тема 7. Кількісна оцінка ризиків органів державної влади та місцевого самоврядування.	7	2	2	-	8	Т, РЗ, ІТЗ
Тема 8. Методи та прийоми впливу на ризики та ризик апетит в діяльності органів	7	2	2	-	8	Т, РЗ, ВСЗ, ІТЗ

державної влади та місцевого самоврядування.						
Разом	90 годин / 3 кредити	16	12	-	62	-
Підсумковий контроль – залік						

Примітки: 1. Графік лекційних, практичних занять та проведення індивідуально-консультативної роботи зазначено на сторінці кафедри менеджменту на сайті КНТЕУ (www.knteu.kiev.ua).

2. **МКР** – модульна контрольна робота;

ВЗ – виїзне заняття або запрошений гість;

ДГ – ділова гра;

Т – тестування;

ІТЗ – індивідуальне творче завдання;

РЗ – розв'язок задач / виконання практичних завдань;

ВСЗ – вирішення ситуаційних завдань.

2. ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ЛЕКЦІЙНИХ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Результати навчання	Навчальна діяльність* ¹	Робочий час, год.
1	2	3
<p>Знати: - сутність ризику і невизначеності; - основні властивості ризику в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування; - основні класифікаційні ознаки і типи ризиків публічного управління;</p> <p>Вміти: - характеризувати функції ризику в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.</p>	<p>Лекція 1. Поняття ризику і невизначеності <i>План лекції:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність ризику. 2. Основні властивості ризику в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. 3. Сутність невизначеності і її види. 4. Природа і функції ризику в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. 5. Класифікація ризиків публічного управління. <p><i>Список рекомендованих джерел:</i> Нормативно-законодавчі акти: 3-10. Основний: 11-13. Додатковий: 10-15, 17, 19, 21, 23-27, 34, 37-39, 42, 44, 49-54, 58. Інтернет-джерела: 64-67.</p>	2
	<p>Самостійна робота.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тестування в системі дистанційного навчання http://ldn.knute.edu.ua/. 2. Вивчення матеріалу лекції і підготовка до практичного заняття. 3. Ознайомлення зі звітом Світового Економічного Форуму про глобальні ризики для сталого розвитку (Global Risks of Highest Concern for Doing Business) на сайті форуму. Виконання самостійної роботи всіма студентами за завданням викладача на тему: Глобальні ризики. 	7
<p>Знати: - сутність і основні елементи ризик-менеджменту в діяльності органів державної влади та</p>	<p>Лекція 2. Сутність ризик-менеджменту в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування <i>План лекції:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність і переваги ризик-менеджменту в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. 2. Область застосування ризик-менеджменту в публічному управлінні. 	2

¹ Курсивом позначено інтерактивні методи навчання

<p>місцевого самоврядування; - об'єкт і суб'єкт ризик-менеджменту в публічному управлінні; - основні правила побудови ризик-менеджменту в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування;</p>	<p>3. Характеристики, об'єкт і суб'єкт ризик-менеджменту в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. 4. Функції ризик-менеджменту і основні правила його застосування в публічному управлінні. 5. Основні міжнародні стандарти та рекомендації з управління ризиками. 6. Регламенти ризик-менеджменту в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.</p> <p><i>Література:</i> Нормативно-законодавчі акти:3-9. Основний: 11-13. Додатковий:12, 14-17, 27, 31-33, 37-39, 42-44, 46, 48-54, 58. Інтернет-джерела: 64-67.</p>	
<p>- зміст основних міжнародних стандартів з ризик-менеджменту; Вміти: - визначати характеристики ризик-менеджменту в публічному управлінні; - використовувати міжнародні і національні стандарти з ризик-менеджменту для формування стандарту в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.</p>	<p>Самостійна робота. 1. Тестування в системі дистанційного навчання http://ldn.knute.edu.ua/. 2. Вивчення матеріалу лекції і підготовка до практичного заняття. 3. Виконання самостійної роботи з побудови кривих ризику за інтервальним і кумулятивним способом.</p>	7
<p>Знати: - типи ризик-орієнтованих організаційних структур в діяльності органів державної влади та</p>	<p>Тема 3. Організація ризик-менеджменту в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування План лекції: 1. Підходи до організації управління ризиком органів державної влади та місцевого самоврядування.</p>	2

<p>місцевого самоврядування; - обов'язки підрозділу з управління ризиком органів державної влади та місцевого самоврядування; - сутність і основні задачі внутрішнього аудиту; - сутність концепції три лінії захисту у ризик-менеджменті; - зміст комплаєнс ризиків в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування;</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. Організаційні структури ризик-менеджменту органів державної влади та місцевого самоврядування. 3. Обов'язки підрозділу з управління ризиком. 4. Види організаційних структур ризик-менеджменту в публічному управлінні. 5. Сутність роботи внутрішнього аудиту органів державної влади та місцевого самоврядування. 6. Три лінії захисту у ризик-менеджменті. 7. Комплаєнс-ризиків в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. <p>Література: Нормативно-законодавчі акти:3-9. Основний: 11-13. Додатковий:12, 14-17, 27, 31-33, 37-39, 42-44, 46, 48-54, 58. Інтернет-джерела: 64-67.</p>	
<p>місцевого самоврядування; Вміти: - здійснювати розподіл обов'язків з управління ризиками відповідно до організації системи ризик-менеджменту органів державної влади та місцевого самоврядування;</p>	<p>Самостійна робота.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тестування в системі дистанційного навчання http://ldn.knute.edu.ua/. 2. Вивчення матеріалу лекції і підготовка до практичного заняття. 3. Здійснити ідентифікацію комплаєнс ризиків органів державної влади та місцевого самоврядування. 	8
<p>місцевого самоврядування; - визначати тип організаційної структури з управління ризиками органів державної влади та місцевого самоврядування; - визначати цілі, повноваження та</p>	<p>Практичне заняття 1.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Складання політики управління ризиками для органів державної влади і місцевого самоврядування. 2. Формування системи регламентів ризик-менеджменту для органів державної влади і місцевого самоврядування. 3. Складання реєстру комплаєнс-ризиків. 	2

<p>обов'язки внутрішнього аудиту в публічному управлінні; - визначати рівень, форму і частоту звіту з ризиків відповідно до вимог зацікавлених сторін.</p>		
<p>Знати: - психологічні феномени при прийнятті ризикових рішень в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування; Вміти: - визначати поведінкові евристики ризик-менеджменту в публічному управлінні.</p>	<p>Тема 4. Психологічні аспекти ризик-менеджменту в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування <i>План лекції:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічні феномени ризик-менеджменту в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. 2. Парадокс Мориса Алле. 3. Теорія перспективи Даніеля Канемана і Амоса Тверські. 4. Поведінкові евристики при прийнятті рішень в умовах ризику і невизначеності в публічному управлінні і адмініструванні. <p><i>Література:</i> Нормативно-законодавчі акти: 9. Основний: 11. Додатковий: 20-21, 41. Інтернет-джерела: 64.</p>	2
	<p>Самостійна робота.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тестування в системі дистанційного навчання http://ldn.knute.edu.ua/. 2. Вивчення матеріалу лекції і підготовка до практичного заняття. 3. Ознайомлення з теорією перспектив і основними поведінковими евристичними. 	8
	<p>Практичне заняття 2.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ділова гра з визначення зовнішнього і внутрішнього контексту ризиків в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. 2. Визначення психологічних евристик прийняття ризикових рішень в діяльності органів державної влади і місцевого самоврядування. 	2
<p>Знати: - сутність ідентифікації ризиків в діяльності органів державної влади</p>	<p>Тема 5. Ідентифікація ризиків органів державної влади та місцевого самоврядування <i>План лекції:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фактори (джерела) ризику в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. 	

<p>та місцевого самоврядування; - зміст і різновиди факторів (джерел) ризику в публічному управлінні; Вміти: - використовувати на практиці методичні підходи і інструменти до проведення ідентифікації ризиків в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.</p>	<p>2. Інформація для проведення ідентифікації ризиків публічного управління і адміністрування. 3. Методи ідентифікації ризиків. 4. Алгоритм ідентифікації ризиків. <i>Література:</i> Нормативно-законодавчі акти: 7-10. Основний: 11-13. Додатковий: 10-11, 14-15, 17, 19, 21, 23-26, 34, 39, 53-54. Інтернет-джерела: 64-67.</p>	2
<p>Знати: - сутність аналізу і оцінки ризиків в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування; - принципи аналізу ризиків; Вміти: - використовувати методи аналізу ризиків органів державної влади та місцевого</p>	<p>Самостійна робота. 1. Тестування в системі дистанційного навчання http://ldn.knute.edu.ua/. 2. Вивчення матеріалу лекції і підготовка до практичного заняття. 3. Виконання самостійної роботи: побудувати реєстр ризику в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування експертним шляхом (експертом є Ви самі) визначити категорії ймовірності, впливу на діяльність підприємства і якості управління за таблицями категоризації ризиків відповідно до методики FIMEA.</p> <p>Практичне заняття 3. 1. Вирішення задачі з опрацювання методу рангових оцінок для ранжування ризиків. Визначити узгодженість думок експертів і рівень довіри до результатів експертних оцінок. Розрахунки провести в Excel for Windows. 2. Проведення аналізу основних характеристик ризиків за допомогою методики «Дельфі». Розрахунки провести в Excel for Windows.</p> <p>Тема 6. Методи аналізу ризиків органів державної влади та місцевого самоврядування <i>План лекції:</i> 1. Якісний і кількісний аналіз ризиків в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. 2. Загальні принципи аналізу ризиків публічного управління. 3. Методи аналізу ризиків залежно від залучення ймовірнісних розподілів. 4. Методи аналізу ризиків в залежності від способів знаходження результуючих показників моделі. <i>Література:</i> Нормативно-законодавчі акти: 4-10. Основний: 11-13. Додатковий: 14-16, 18-19, 21-23, 27-30, 32-38, 42-44, 48-49, 57-63. Інтернет-джерела: 64-67.</p>	8
		2

самоврядування.	<p>Самостійна робота.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тестування в системі дистанційного навчання http://ldn.knute.edu.ua/. 2. Вивчення матеріалу лекції і підготовка до практичного заняття. 3. Дослідити сутність, зміст і структуру інструменту аналізу ризику: Аналіз впливу на бізнес (BIA - Business Impact Analysis). 	8
	<p>Практичне заняття 4.</p> <p>1. <i>Робота в групах. Побудова діаграм «Ісікава», «Дерево рішень» і «Метелик Краватка» для ідентифікованих ризиків в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Зробити висновки. Презентації результатів.</i></p>	2
<p>Знати:</p> <p>- сутність ймовірного підходу до оцінки ризику;</p> <p>Вміти:</p> <p>- здійснювати оцінку ризиків за основними традиційними критеріями в абсолютному і відносному вираженні в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування.</p>	<p>Тема 7. Кількісна оцінка ризиків в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування</p> <p><i>План лекції:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ймовірнісний підхід до оцінки ризиків в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. 2. Математичне сподівання і середньоквадратичне відхилення. 3. Модуль відхилення від центра групування. 4. Коефіцієнт варіації. 5. Метод Монте Карло для аналізу ризиків. 6. Інші специфічні критерії оцінки ризиків. <p><i>Література:</i></p> <p>Нормативно-законодавчі акти: 4-10. Основний: 11-13. Додатковий: 14-16, 18-19, 21-23, 27-30, 32-38, 43, 48-63. Інтернет-джерела: 64-67.</p>	2
	<p>Самостійна робота.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тестування в системі дистанційного навчання http://ldn.knute.edu.ua/. 2. Вивчення матеріалу лекції і підготовка до практичного заняття. 3. Провести кількісну оцінку ризику для обраного органу державної влади та місцевого самоврядування за обраними інструментами ризик-менеджменту (не менше 5 критеріїв). 	8
	<p>Практичне заняття 5.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вирішення задач на визначення вартості інформації для управління ризиком в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. 2. Вирішення задач з кількісної оцінки ризиків за критеріями: математичне сподівання, дисперсія, середньоквадратичне відхилення, коефіцієнт варіації, модуль відхилення від 	2

	центра групування. Побудувати криву розподілу економічного показника. Розрахунки проводяться в Excel for Windows. 3. Можливості Excel for Windows для проведення моделювання Монте-Карло	
<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні терміни оброблення ризиків; - сутність концепції ризик-апетиту; - фактори впливу на ризик-апетит в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування; <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використовувати основні методи та прийоми впливу на ризики в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування; - формулювати ризик-апетит організації; - будувати карту ризиків; - використовувати карту ризиків для аналізу ризиків в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. 	<p>Тема 8. Методи та прийоми впливу на ризики та ризик-апетит в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування</p> <p><i>План лекції:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Терміни управління ризиками публічного управління і адміністрування. 2. Методи впливу на ризики в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. 3. Концепція ризик-апетиту в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. 4. Фактори впливу на ризик-апетит органів державної влади та місцевого самоврядування. Формулювання ризик-апетиту. <p><i>Література:</i></p> <p>Нормативно-законодавчі акти: 1-10. Основний: 11-13. Додатковий: 16-17, 20, 29, 34-37, 41-44, 46, 48-63. Інтернет-джерела: 64-67.</p>	2
	<p>Самостійна робота.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тестування в системі дистанційного навчання http://ldn.knute.edu.ua/. 2. Вивчення матеріалу лекції і підготовка до практичного заняття. 3. Скласти перелік регламентів управління ризиками в організації із визначенням їх змісту і поставлених завдань. 	8
	<p>Практичне заняття 6.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Побудова карти ризику і використання її для прийняття рішень з оброблення ризиків органів державної влади та місцевого самоврядування. 2. Вирішення задач на визначення ефективності використання різних методів оброблення ризиків. 3. Обґрунтування методів впливу на ризик в діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. 	2
	Усього	90

3. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основний

1. Васильєва Т.А. Економічний ризик: методи оцінки та управління [Текст] : навч. посібник / [Т. А. Васильєва, С. В. Леонов, Я. М. Кривич та ін.] ; під заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. А. Васильєвої, канд. екон. наук Я. М. Кривич. – Суми : ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2015. – 208 с.
2. Старостіна А.О. Ризик-менеджмент: теорія та практика[Текст]: Навч. Посіб./ А.О. Старостіна, В.А.Кравченко. – К.: ІВЦ “Видавництво «Політехніка»”, 2018. – 200 с.
3. Федулова І.В.² Економічні ризики та методи їх вимірювання [Текст]: Навч. посібник. / Федулова І.В., Скопенко Н.С. — К.: Принтцентр, 2016. - 298с.

Додатковий

4. Артими-Дрогомирецька З. Економічний ризик [Текст]: Навчально-методичний посібник / З.Артими-Дрогомирецька, М.Негрей – Львів: «Магнолія 2006», 2013. – 320 с.
5. Балджи М. Д. Обґрунтування господарських рішень та оцінка ризиків : навчальний посібник / Балджи М. Д., Карпов В. А., Ковальов А. І. та ін. – Одеса : ОНЕУ, 2013. – 670 с.
6. Бартон Томас Л. Комплексний похід к риск-менеджменту: стоить ли этим заниматься [Текст] / Томас Л. Бартон, Уильям Г. Шенкир, Пол Л. Уокер.: Пер. с англ. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2003.– 208 с. ил. – Парал. тит. англ.
7. Бланк И.А. Управление финансовыми рисками [Текст] / И.А. Бланк. – К.: Ника-Центр, 2005. – 600 с.
8. Вітлінський В. В. Ризикологія в економіці та підприємстві [Текст]: монографія / Вітлінський В. В., Великоіваненко Г. І. – К.: КНЕУ, 2004. – 480 с.
9. Гранатуров В.М. Аналіз підприємницьких ризиків: проблеми визначення, класифікації та кількісної оцінки [Текст]: Монографія / В.М. Гранатуров, І.В. Литовченко, С.К. Харічков. – Одеса: Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, 2003. – 164 с.
10. Гуменюк В.Я. Управління ризиками : навч. посіб. / В.Я. Гуменюк, Г.Ю. Міщук, О.О. Олійник ; Нац. ун-т вод. госп-ва та природокористування. – Рівне : НУВГП, 2010. – 158 с.
11. Донець Л.І. Економічні ризики та методи їх вимірювання[Текст]: Навч. посібник / Л.І. Донець, О.В.Шепеленко, С.М.Баранцева, О.В.Сергєєва, О.Ф.Веремейчик. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 312 с.
12. Івченко І.Ю. Моделювання економічних ризиків і ризикових ситуацій : навч. посіб. / І.Ю. Івченко. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 344 с.
13. Ілляшенко С.М. Економічний ризик [Текст]: Навчальний посібник. / С.М.Ілляшенко. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – 220 с.
14. Канеман, Даніель Мислення швидко й повільно. — К: Наш формат, 2017. — 480 с.
15. Клименко С.М. Обґрунтування господарських рішень і оцінка ризиків : [навч. посіб. для самостійного вивчення дисципліни.] /С.М.Клименко, О.С.Дуброва. – К. : КНЕУ, 2006. – 188 с.
16. Листер Тимоти, ДеМарко Том Вальсируя с Медведями: управление рисками в проектах по разработке программного обеспечения, Компания р.т. Office: 2005. – 196 с.
17. Логвінова О. П. Обґрунтування господарських рішень і оцінювання ризиків: навч. посіб. / О. П. Логвінова, І. М. Семененко. – Х. : Вид-во «Лідер», 2015. – 370 с.
18. Лук'янова В.В. Діагностика ризику діяльності підприємства: [монографія] / В.В. Лук'янова. – Хмельницький : ПП В.В. Ковальський, 2007. – 312 с.
19. Лук'янова В.В. Економічний ризик : [навч. посіб.]. / В.В. Лук'янова, Т.В. Головач. – К. : ВЦ "Академія", 2007. – 345 с

² Курсивом позначені джерела, наявні в бібліотеці КНТЕУ

20. Міжнародний стандарт управління ризиками Федерації Європейських Асоціацій Ризик-менеджерів. - Режим доступу : [a-risk-management-standard-english-version](#)
21. Найт Ф.Х. Риск, неопределенность и прибыль [Текст] / Ф.Х. Найт пер. с англ. – М.: Дело, 2003. – 360 с.
22. Овчинников І.О. Технологія оцінки ризиків в процесі управління ризиками на прикладі методу VAR [Електронний ресурс] / І.О. Овчинников – 213 Електрон. дан. – Інститут економіки та менеджменту: електронне наукове фахове видання. – 2007. – Режим доступу : www.nbuuv.gov.ua/ejournals/PSPE/2007-1/index.html
23. Останкова Л.А. Аналіз, моделювання та управління економічними ризиками [Текст]: навч. посібн. / Л.А. Останкова, Н.Ю. Шевченко. – К.: Центр навчальної літератури, 2011. – 256 с.
24. Пікус Р.В. Управління фінансовими ризиками [Текст]: Навч. посіб. / Р.В. Пікус.– К.: Знання, 2010. – 598 с.
25. Посохов І. М. Управління ризиками у підприємстві: навчальний посібник. - Харків : НТУ «ХПІ», 2015. - 220 с. <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/28480>
26. Писаревський І.М. Управління ризиками: [Текст] Навч.посібник. / Писаревський І.М., Стешенко О.Д. – Харків: ХНАМГ, 2008. – 124 с.
27. Ризикологія в ЗЕД : підручник. / Під ред. В.В. Вітлінського. – К. : КНЕУ, 2008. – 432 с.
28. Сулим М. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків [Текст]: Підручник для студентів вищих навчальних закладів/ М.Сулим, О.Пенцак. – Львів: «Новий світ 2000», 2015. – 330 с.
29. Теоретико-методологічні основи аналізу та врахування господарського ризику в діяльності підприємств [Текст]: Монографія / керівник авт. кол. проф. Н.С.Скопенко. – К.: Кондор-Видавництво, 2015. – 301 с.
30. Управління ризиками на підприємствах харчової промисловості [Текст]: Монографія / керівник авт. кол. проф. І.В.Федулова. // К.:ЦП «Принтцентр», 2016. – 321 с.
31. AS/NZS ISO 31000:2009. Standards Australia. Risk management. Principles and guidelines. Standards Australia, 2009. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sherq.org/31000.pdf>
32. Anderson E. Business Risk Management: Models and Analysis. John Wiley & Sons, Ltd, 2014. – 367 p.
33. Bérard Céline Risk Management: Lever for SME Development and Stakeholder Value Creation. ISTE Ltd 2017. – 271 p.
34. Borghesi A., Gaudenzi B. Risk Management. How to Assess, Transfer and Communicate Critical Risks. Springer Milan Heidelberg New York Dordrecht London, Springer-Verlag Italia, 2013.- 137 p.
35. Coleman Thomas S. A Practical Guide to Risk Management. CFA Institute Research Foundation, 2011. - 212 p.
36. COSO ERM: Integrated Framework – 2004 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.coso.org/-ERM.htm>
37. COSO: Internal Control. 1992. – Integrated Framework [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.developmentwork.net/projects/riskmanagement-standards/137-coso-1992-internal-control-integrated-framework>
38. Crouhy, M., Galai, D., and Mark, R. (2012), Risk Management, 2nd ed.,New York: McGraw-Hill.
39. Deloitte & Touche LLP, Dr. Patchin Curtis, Mark Carey Risk Assessment In Practice Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission, October 2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Governance-Risk-Compliance/dttl-grc-riskassessmentinpractice.pdf>

40. Institute of Operational Risk. Operational Risk Sound Practice Guidance. Key Risk Indicators, November 2010 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.ior-institute.org/public/IORKRIGuidanceNov2010.pdf>
41. International Standards for the Professional Practice of Internal Auditing (Standards), 2016 The Institute of Internal Auditors.
42. ISO 22301:2012 Business Continuity Management. Your implementation guide [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.bsigroup.com/globalassets/Documents/iso-22301/resources/iso-22301-implementation-guide-2016.pdf>
43. ISO 31000:2009, Risk Management - Principles and Guidelines, Geneva: International Standards Organisation, 2009 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:31000:ed-1:v1:en>
44. ISO/IEC 27001:2013. Information technology – Security techniques – Information security management systems – Requirements [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.iso.org/iso/home/store/catalogue_tc/catalogue_detail.htm?csnumber=54534.
45. ISO/IEC 31010:2009 Risk management – Risk assessment techniques, 2009 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://tnpa.by/tnpa/TnpaFiles/pdf/stb_ISO_IEC_310_10_txt.pdf.
46. ISO/IEC Guide 73:2009. Risk management – Vocabulary, 2009 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.unece.org/fileadmin/DAM/trade/wp6/documents/2011/ISO_GUIDE_73
47. Hopkin, P. (2010) Fundamentals of Risk Management: Understanding, Evaluating and Implementing Effective Risk Management, Kogan Page, 384 p.
48. Horcher Karen A. Essentials of Financial Risk Management. John Wiley & Sons, Inc., 2005. – 272 p.
49. Kendrick Tom. Identifying and Managing Project Risk: Essential Tools for Failure-Proofing Your Project / T. Kendrick, 2nd edition, Amacom Books, 2015. – 390 p.
50. Mulcahy, Rita. Risk Management Tricks of the Trade for / R.Mulcahy. – Rmc Pubns Inc. 2010. – 453 p.
51. Sadgrove Kit. The Complete Guide to Business Risk Management. London Imprint Routledge, 2016. – 578 p.
52. The Orange Book Management of Risk - Principles and Concepts. HM Treasury 1 Horse Guards Road London, 2004. – 134 p.
53. Wenger A., Mauer V., Dunn Caveltly M. International handbook on risk analysis and management. Edited by Beat Habegger, Center for Security Studies, ETH Zurich, 2008. – 234 p.

Internet-ресурсы

54. Global Institute for Risk Management Standards. - Режим доступа :<http://g31000.org/>
55. Federation of european risk management associations. - Режим доступа : [ferma_ua](http://ferma.ua)
56. Официальный сайт COSO (Committee of Sponsoring Organizations), Комитета спонсорских организаций Комиссии Тредвея. Режим доступа : <http://www.coso.org/>